

Pogányok temetője, Mátyás király vadaskertje — és a mai Városliget

Kevesen tudják, hogy a budapestiek egyik legkedveltebb szórakozóhelye, a Városliget, milyen érdekes történelmi múltra tekinthet vissza. Rogerius nagyváradi kanonok, a tárdulás krónikása emlékezik meg először olyan eseményről, amely a Városliget mocsaránál, a mai csónakázó tó helyén zajlott le. IV. Béla király Budán összehívott országgyűlése alkalmából az egybesereglett hadak Pest alatt táboroztak a Rákoson és a mai Városliget környékén. Ezek a legrégebbi fennmaradt történelmi emlékek a mai Városliget múltjából.

Mária Terézia átutazóban

A história megemlékezik arról, hogy feltehetően ezen a területen volt Mátyás király egyik vadaskertje, és a király vil-

lája is. Hiteles adatok bizonyítják, hogy itt táboroztak hosszú ideig Dózsa György hadai is. A török-dúlás ezután elpusztította a környéket.

Nagy ugrás a történelemben: eljutunk Mária Teréziáig, aki 1751-ben Gödöllőre utazván, felfedezte, hogy a mai Városliget helyén levő mocsár mennyire hasznosítható lenne és javasolta, ültessék be a területet fűzfákkal. Ettől az időtől kezdve beszélhetünk tulajdonképpen a Városligetről.

Stadtvaldnak hívták a német ajkúak, Városerdőnek a pestiek. Erdemes feljegyezni, hogy Pestnek ebben az időben, a XVIII—XIX. század fordulóján mintegy tízezer lakosa volt. II. József uralkodása alatt folytatódik a Városerdő fásítása és a futóhokok megkötése. 1794-ben a terület már szépen be van telepítve. Witsch Rudolf mérnök vezetésével az 1800-as évek elején kétezer munkás — ez akkor nagy létszám volt! — kezdte meg a területen az utak, a sétányok építését, és létesült egy vendéglő is.

Liszt Ferenc volt a karmester

Pest és a Városliget nagy barátja, József nádor »szépítő bizottmányt« hívott egybe, amelynek feladata volt Pest városa és a hozzátartozó Városerdő szépítése. Végre volt tehát gazdája ennek a területnek. Pályázatot írtak ki további csinosítására, és ezt egy francia származású kertész, Nebbien Henrik nyerte meg.

Néhány érdekes dátum a Városliget fejlődéséről: 1802-ben rendezték meg itt az első lóversenyt — mindössze két lóval — és 1811-ben egy mutatványos léggömbbel itt emelkedett a magasba. 1856-ban, a Hermina-kápolna avatá-

sán Liszt Ferenc vezénnyelte Vokál-miséjét. 1865-ben rendezték meg a Ligetben az első kiállítás, és 1866. augusztus 9-én megnyitotta kapuit az Al-latkert. A szabadságharc utáni idők nem hoztak újat a Liget fejlesztésében, ám a század végén a Millenium ünnepségei már ismét egy pompázó, virágzó, szép épületekkel, hattyútóval, középületekkel rendelkező Városligetet találnak, amelyhez szép sugárút, az Andrássy út vezet. A korzón fényes fogatok, a Wampetichnél szőlő a katonazene, a Zserbóban szórakozik az előkelő közönség.

A Liget tulajdonképpen gazdái, igazi szerelmei az ipari munkások délutánokon, de főleg hétvégeken tömegesen keresték fel az árnyas fasorokat, a szórakozóhelyeket, vagy leheveredtek a fűbe és megittak egy-egy pohár sört. Az Angol Park, a kőszínház, a mutatványos bódék sora, a Vurstli — megannyi látnivaló.

Hányszor változott a Liget az évszázadok folyamán, míg az ország első közkertje lett belőle! Ide menekültek a pestiek a nagy árvíz idején, és itt húzták meg magukat, míg Heister generális ágyúai a Citadellából lötték a várost. Itt volt az első sztrájkanya, és innen indult a munkásság május 1. megünneplésére is.

Ligeti hetek

A sláger — »Ujjé, a Ligetben nagyszerű!« — ma sem vesztett régi sikeréből. Augusztus 10-től városligeti heteket rendez idén első ízben a XIV. kerületi tanács, gazdag kultúrprogrammal. Ez a kezdeményezés csak dicsérhető, új hagyomány kialakulásának kezdetét jelenti.

Vándor Pál

Budapestre vonatkozó újságcikkek				OSZTALYOZÁS	
Szerző:	Vándor Pál	Hely:	Városliget	Tárgy:	7.12.21
Cím:	Pogányok temetője, Mátyás király vadaskertje és a mai Városliget	Idő:	1965.	Személy:	
Forrás:	Műhely	Oldal:		Helyszám:	
(Hely)	1965. júl. 20.	(Köt. v. füz.)			
(Idő)		(Oldal)			